

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний
університет імені Володимира Винниченка

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
Філологія (українська мова та література)

третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 035 Філологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки
Кваліфікація: доктор філософії

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
ЦДУ ім. В. Винниченка

Голова вченої ради

/ Євген СОБОЛЬ /

(протокол № 10 від « 22 » квітня 2024 р.)

Освітньо-наукова програма вводиться в дію з
01.09.2024 р.

Ректор

Євген СОБОЛЬ

(наказ № 78/1-ун від « 22 » квітня 2024 р.)

Кропивницький 2024 р.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-наукової програми

Філологія (українська мова та література)

Ступінь вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Кваліфікація: доктор філософії

РОЗРОБЛЕНО

робочою групою ОП

керівник робочої групи доктор філологічних наук,

професор, професор кафедри

української філології та журналістики Сергій МИХИДА

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри української філології та журналістики

ЦДУ ім. В. Винниченка (протокол № 9 від «29» березня 2024 р.)

завідувач кафедри української філології

та журналістики, доктор філологічних наук, доцент,

Ольга КИРИЛЮК

внутрішні стейкхолдери:

ПОГОДЖЕНО

Голова вченої ради факультету

української філології, іноземних мов і соціальних комунікацій

ЦДУ ім. В. Винниченка

 Олена ГАБЕЛКО

протокол № 6 від «19» квітня 2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з наукової роботи ЦДУ ім. В. Винниченка

Лілія КЛЮЧЕК

«15» квітня 2024 р.

ПОГОДЖЕНО

керівник відділу забезпечення якості

та цифрового супроводу освіти ЦДУ ім. В. Винниченка

доктор педагогічних наук,

професор Наталія ПОДОПРИГОРА

«15» квітня 2024 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їхнього вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Освітньо-наукова програма використовується під час ліцензування та акредитації освітньої програми, інспектуванні освітньої діяльності зі спеціальності; розроблення навчального плану, програм навчальних дисципліні практик; визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації, а також професійної орієнтації здобувачів.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП Філологія (українська мова та література) регулюються такими документами: «Положення про освітні програми в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» (<https://cutt.ly/s8si9ap>); Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЦДУ ім. В. Винниченка» (<https://cutt.ly/28siXM3>); «Положення про організацію освітнього процесу в ЦДУ ім. В. Винниченка на 2023–2043 навчальний рік» (<http://surl.li/rkoyk>).

Реалізацію ОНП також регламентовано такими документами: Положення про академічну свободу та академічну доброчесність (<http://surl.li/excer>), положення та норми щодо процедури дотримання академічної доброчесності які містяться у Статуті ЦДУ ім. В. Винниченка (п. 10.8, 10.15, 11.11-11.16) (<http://surl.li/excev>); Стратегія розвитку ЦДПУ ім. В. Винниченка на 2022-2026 роки (п.1.5) (<http://surl.li/fjwhr>); Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ЦДУ ім. В. Винниченка (п. 14) (<http://surl.li/excfc>); Положення про кваліфікаційні роботи у ЦДУ ім. В. Винниченка (п. 2.8) (<http://surl.li/excfg>); Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у ЦДУ ім. В. Винниченка (п.4.6) (<http://surl.li/excfo>); Етичний кодекс університетської спільноти в ЦДУ ім. В. Винниченка (п. 4.1) (<http://surl.li/excfv>).

За рекомендаціями стейкхолдерів до ОНП були внесені зміни та доповнення.

РОЗРОБЛЕНО

робочою групою у складі:

1. Михида Сергій Павлович – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.
2. Клочек Григорій Дмитрович – доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.
3. Ковтюх Світлана Леонідівна – кандидат філологічних наук, професор, професор кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.
4. Івашина Оксана Олександрівна – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти кафедри української філології та журналістики факультету української філології, іноземних мов і соціальних комунікацій Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

I. ОСВІТНЯ СКЛАДОВА

**Профіль програми Філологія (українська мова та
література) підготовки докторів філософії
в галузі знань *03 Гуманітарні науки*
за спеціальністю *035 Філологія***

**Profile of the Doctor of Philosophy training program in the field of
knowledge 03 Humanities with specialty 035 Philology**

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University Факультет української філології, іноземних мов і соціальних комунікацій, кафедра української філології та журналістики
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: доктор філософії Degree in Higher Education: Doctors of Philosophy
Офіційна назва освітньої програми	Філологія (українська мова та література) Philology (Ukrainian language and literature)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом PhD; обсяг 40 кредитів ЄКТС, Термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Сертифікат №7794 про умовну (відкладену) акредитацію Філологія (українська мова та література) (доктор філософії) (2024 р.) Строк дії 14.05.2025
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень FQ-EHEA – третій цикл EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Прийом на навчання здійснюється відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № <u>261</u>
Мова(и) викладання	Українська мова

Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	Опис освітньо-наукової програми розміщено в розділі «Аспірантура й докторантура» – «035 Філологія» https://cusu.edu.ua/ua/vstupna-kampaniia/502-scientific-and-international-activities/aspirantura-i-doktorantura/15047-035-filolohiia
2. Мета освітньої програми	
Забезпечити підготовку докторів філософії за спеціальністю 035 Філологія, здатних розв'язувати комплексні проблеми, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження та здійснювати науково-педагогічну діяльність, спрямовану на підготовку кадрів вищої кваліфікації.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь 03 Гуманітарні науки спеціальність 035 Філологія
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-наукова академічна, у рамках якої можлива наукова та викладацька кар'єра
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта та проведення досліджень у галузі 03 Гуманітарні науки зі спеціальності 035 Філологія <i>Ключові слова:</i> філологія, лінгвістика, теорія літератури, комунікація, методологія, методика.

<p>Особливості програми</p>	<p>Програма акцентована на проведення фундаментальних досліджень у галузі літературознавства та мовознавства, зокрема українського, із застосуванням найсучасніших інформаційних баз і наукових методів оцінки відповідних явищ і процесів.</p> <p>Особливість програми пов'язується із оригінальним концептуальним підходом, що забезпечує цілісність фахової підготовки викладача-дослідника.</p> <p>Освітня складова програми реалізується упродовж 5 семестрів, обсягом 40 кредитів. Зміст наукової складової ОНП визначається індивідуальним навчальним планом аспіранта.</p> <p>Освітньо-наукова програма спрямована на розвиток інтегральних, загальних, фахових компетентностей, дослідницького потенціалу, академічної культури здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.</p>
<p style="text-align: center;">4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	

<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Випускники можуть працювати (згідно з Національним класифікатором професій ДК 003:2010): https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text</p> <p>2310 Викладач університету та інших закладів вищої освіти</p> <p>2310.1 Професори та доценти.</p> <p>2310.2 Інші викладачі університетів та вищих навчальних закладів.</p> <p>2320 Викладачі середніх навчальних закладів</p> <p>2451.1 Літературознавці</p> <p>2451.2 Письменники, редактори та журналісти</p> <p>2444.1 Науковий співробітник (філологія)</p> <p>2444.1 Наукові співробітники (філологія, лінгвістика, переклади)</p> <p>2444.2 Філологи, лінгвісти, перекладачі та усні перекладачі</p> <p>Сферою працевлаштування є державні та приватні установи й організації; заклади, підпорядковані Міністерству освіти і науки України та іншим галузевим міністерствам: заклади вищої освіти різних форм власності, наукові установи, заклади післядипломної освіти, заклади професійної (професійно-технічної) освіти, загальної середньої освіти.</p>
<p>Подальше навчання</p>	<p>Здобуття наукового ступеня «доктор наук»; опанування інших освітніх програм, участь у грантових проєктах, держбюджетних програмах, самонавчання, що передбачає набуття додаткових компетентностей.</p>
<p>5. Викладання та оцінювання</p>	

Викладання та навчання	<p>Освітній процес здійснюється з урахуванням процесу інтеграції України в європейський і світовий освітній простір на засадах компетентісного, системного, особистісного, діяльнісного підходів до навчання.</p> <p>Викладання проводиться у вигляді лекцій, семінарів, індивідуальних занять (для моделювання індивідуальної освітньо-наукової траєкторії здобувача), проходження аспірантської практики в закладі освіти, консультацій з викладачами, самонавчання через електронне Модульне середовище освітнього процесу ЦДУ ім. В. Винниченка.</p> <p>Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу може здійснюватися через засоби комунікації, вбудовані до системи управління навчанням (LMS), електронну пошту, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (MS Teams, ZOOM, Google Meet, Skype та ін.), форуми, чати, сервіси Google Workspace for Education тощо.</p>
-------------------------------	--

Оцінювання

Освітня складова програми. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти здійснюється ресурсами накопичувальної системи шляхом забезпечення внутрішнього моніторингу якості вищої освіти та різних видів контролю: попередній (усне опитування, письмовий контроль), поточний (спостереження, усне опитування, письмовий контроль, тестування, ІНДЗ тощо), семестровий (семестрова атестація), підсумковий контроль (заліки, іспити за білетами).

Згідно з «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» (протокол № 4 від 26 вересня 2022) зі змінами (протокол №6 від 28.11.2022) система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти базується на таких *принципах*:

- відповідності [Місії](#) та Стратегії розвитку Університету;
- автономії закладу вищої освіти, як відповідального за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;
- відповідності європейським та національним стандартам якості вищої освіти;
- усвідомлення усіма співробітниками університету відповідальності за якість вищої освіти та освітньої діяльності;
- системного підходу, який передбачає управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
- інтегративності (зв'язку освіти з науковими дослідженнями та інноваціями);
- компетентнісного підходу, який передбачає перехід із процесної на результатну парадигму навчання;
- студентоцентрованого підходу до навчання й викладання із застосуванням гнучких навчальних траєкторій;
- орієнтація на поточні й майбутні потреби стейкхолдерів, прагнення до перевищення їхніх

	<p>очікувань;</p> <ul style="list-style-type: none"> - залучення здобувачів, роботодавців та інших зацікавлених сторін (стейкхолдерів) до процесу забезпечення якості; - прийняття управлінських рішень на основі аналізу своєчасної, повної й об'єктивної інформації; - залучення всього персоналу до досягнення цілей університету шляхом делегування більшої відповідальності на нижчі рівні управління; - постійне навчання персоналу; - управління освітньою діяльністю університету та відповідними ресурсами як системою взаємопов'язаних процесів. <p><i>Наукова складова програми.</i> Оцінювання наукової діяльності здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється на основі кількісних і якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у конференціях, підготовку окремих частин дисертації відповідно до затвердженого індивідуального плану наукової роботи аспіранта. Поточний контроль – звіти аспірантів щодо виконання індивідуального плану наукової роботи на засіданнях випускової кафедри та вченої ради університету.</p> <p>Підсумковий контроль</p> <ul style="list-style-type: none"> – публічний захист дисертації.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p>

<p>Загальні компетентності</p>	<p>ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;</p> <p>ЗК 02. Знання стандартів сучасної науково-дослідницької діяльності, вимог, необхідних для втілення наукового дослідження та опублікування, включаючи критичну обізнаність та інтелектуальну чесність;</p> <p>ЗК 03. Навички використання новітніх інформаційних і комунікаційних технологій;</p> <p>ЗК 04. Здатність проведення самостійних досліджень на сучасному рівні;</p> <p>ЗК 05. Здатність до пошуку, оброблення на аналізу інформації з різних джерел;</p> <p>ЗК 06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), обґрунтовувати власні оригінальні концепції;</p> <p>ЗК 07. Здатність писати, розмовляти іноземною мовою, представляти результати власних оригінальних досліджень у різних жанрових формах (стаття, есе, презентація, виступ на конференції, публічна науково-популярна чи наукова лекція тощо);</p> <p>ЗК 8. Здатність рецензувати публікації (наукові статті, монографії, підручники, посібники тощо) та презентації (виступи на конференціях, наукових семінарах та ін. фахових заходах), а також брати участь у міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну позицію;</p> <p>ЗК 9. Дотримуватись норм наукової етики щодо здійснення наукової діяльності та проведення власного наукового дослідження.</p>
---------------------------------------	--

Фахові компетентності

ФК 1. Уміння аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і знань, класичних та новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів з урахуванням міжнародних стандартів і рекомендацій.

ФК 2. Обізнаність із тенденціями розвитку літературного процесу в Україні, Європі та світі, специфікою створення художніх текстів та технологією їх редагування.

ФК 3. Розуміння мовних явищ на всіх рівнях, концепцій мовленнєвого жанру в сучасній теоретичній і прикладній лінгвістиці, принципів когнітивного моделювання дискурсу.

ФК 4. Обізнаність із інноваційними методами та принципами викладання філологічних дисциплін.

ФК 5. Здатність до реалізації завдань міждисциплінарних філологічних досліджень.

ФК 6. Здатність інтерпретувати літературно-мистецькі та мовні явища в широкому культурологічному, соціально-історичному контексті; кваліфіковано аналізувати й критично осмислювати літературно-мовні факти.

ФК 7. Здатність на основі вивчення літературної/мовної інформації продукувати власні ідеї та гіпотези.

ФК 8. Здатність в умовах методологічного плюралізму в сучасній філології обирати оптимальну методологічну стратегію для самостійного вирішення науково-дослідних завдань у сфері професійної діяльності.

ФК 9. Неухильно дотримуватися засад наукової доброчесності та обстоювати їх у колективі.

**Програмні результати
навчання за
спеціальністю**

ПРН 1. Знати основні класичні й новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації та найвагоміші сучасні досягнення. Розуміти, характеризувати, аналізувати, порівнювати, класифікувати й критично оцінювати різні напрямки і школи в лінгвістиці та літературознавстві.

ПРН 2. Знати стандарти сучасної науково-дослідницької діяльності, вимоги, потрібні для втілення наукового дослідження та його опублікування.

ПРН 3. Глибоко розуміти вимоги до наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення викладання філологічних дисциплін у вищій школі.

ПРН 4. Обґрунтовувати вибір адекватної методології для предмету філологічного дослідження, запроваджувати актуальні методи наукових досліджень для розв'язання визначено кола проблем і завдань у галузі літературознавства/мовознавства.

ПРН 5. Проектувати та здійснювати наукове теоретичне і прикладне дослідження в конкретній філологічній галузі. Генерувати нові креативні ідеї та власні оригінальні концепції.

ПРН 6. Аналізувати, тлумачити і правильно застосовувати норми, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності; дотримуватися норм наукової етики під час здійснення науково-інноваційної діяльності та проведення власного дослідження.

ПРН 7. Уміти організувати викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань і принципів сучасної вищої освіти, використовувати інноваційні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

ПРН 8. Володіти основами наукового спілкування українською та іноземною мовами в усній і письмовій формах, застосовувати набуті знання в різних

ситуаціях міжкультурного спілкування, під час письмового перекладу наукової літератури та документації з іноземної мови.

ПРН 9. Уміти застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні інструменти й технології для забезпечення ефективних наукових та професійних комунікацій.

ПРН 10. Аргументовано презентувати державною та іноземною мовами в науковому та ненауковому середовищі результати пошуково-дослідницької діяльності (у формі наукових семінарів, зустрічей, дискусій, під час лекційних і практичних занять).

ПРН 11. Уміти кваліфіковано відобразити результати наукових досліджень, продукувати і грамотно оформлювати різножанрові наукові тексти українського та іноземною мовою відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, наукова лекція тощо).

ПРН 12. Керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва; критично оцінювати власну навчальну й науково-професійну діяльність.

обладнання.

**8 – Ресурсне забезпечення реалізації
програми**

Кадрове забезпечення	<p>Відповідає вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України</p> <p>«Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187 зі змінами (Постанови КМ № 347 від 10.05.2018; № 180 від 03.03.2020; № 365 від 24.03.2021).</p> <p>Освітній процес за даною ОНП, згідно таблиці 2 звіту про самооцінювання, здійснюють 3 д.філол.н., 1 д.філос.н., 1 д.пед.н., 1 к.філол.н., професор, 1 к.філол.н, доцент, які працюють за основним місцем роботи. Викладачі та наукові керівники публікують результати своїх досліджень у виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus/Web of Science, фахових виданнях, одноосібних та колективних монографіях, представляють наукові філологічні школи..</p> <p>Стратегія підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів відповідає діючій нормативній базі ЦДУ та будується на наступних принципах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації; - прозорості процедур організації стажування та підвищення кваліфікації; - моніторингу відповідності змісту програм підвищення кваліфікації задачам професійного діяльності; - обов'язковості впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність; - оприлюднення результатів стажування та підвищення кваліфікації.
-----------------------------	---

Матеріально-технічне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення дозволяє повністю забезпечити освітній процес упродовж всього циклу підготовки за освітньо-науковою програмою. Стан приміщень засвідчено санітарно-технічними паспортами, що відповідають існуючим нормативним актам.

Університет має бібліотечний комплекс площею 2186,9 м² із читальними залами площею 577,6 м² на 360 місць. На основі системи «Ірбіс» функціонує електронний каталог наукової бібліотеки університету. Існує університетський репозитарій для розміщення наукових праць та методичних матеріалів НПП ЦДУ (<https://cutt.ly/k3HnkIS>). Створено навчально-методичну базу загальним обсягом 200 Гб, електронних посібників, лекційних матеріалів, додаткової літератури. ЗВО долучає здобувачів до світових освітніх онлайн платформ Coursera, Udemu, Edx.

Заняття за ОНП проводяться на базі навчальних корпусів ЦДУ № 1 та № 5 у спеціально обладнаних мультимедіа та ПК аудиторіях. Матеріально-технічна база та інформаційне забезпечення умов освітньо-наукової діяльності в університеті відповідає усім нормативним вимогам документів МОН та забезпечує досягнення визначених в ОНП Філологія (українська мова та література) мети, цілей, завдань та досягнення ПРН.

Здобувачам також доступні до використання спортивні та тренажерні зали, зал скелелазіння, атлетичної підготовки; освітній простір KOWO центр (студентська ініціатива); їдальня та гуртожиток; захисну споруду (укриття) та медпункт. В лабораторіях у повному обсязі наявне сучасне обладнання, необхідне для досягнення програмних результатів навчання за ОП, методичне забезпечення, є вогнегасники, журнали інструктажів та куточки техніки безпеки.

<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Освітній процес забезпечений навчально-методичними матеріалами для вивчення дисциплін, переліком завдань для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін, наскрізними програмами та робочими програми з практик, методичними рекомендаціями щодо написання кваліфікаційних робіт, критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів.</p> <p>На офіційному веб-сайті розміщена інформація про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, навчальні плани, графіки освітнього процесу.</p> <p>Підтримується в актуальному стані: Офіційний сайт ЦДУ: https://cusu.edu.ua/ua/ Бібліотека університету та електронні ресурси: https://cusu.edu.ua/ua/library-cusu https://cusu.edu.ua/ua/pro-biblioteku/struktura-biblioteku Створена та успішно функціонує система дистанційної освіти (Clasroom, Moodle-ЦДУ https://moodle.cusu.edu.ua/ Wiki https://moodle.cusu.edu.ua/).</p>
<p>9. Академічна мобільність</p>	

Національна кредитна мобільність	<p>Передбачено можливість національної кредитної мобільності за бажанням студента, відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/mDXY5, а також положенням про «Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/nwxO9.</p> <p>Здобувачі вищої освіти мають можливість пройти онлайн курси на освітніх платформах. «Тимчасовий порядок надання освітніх послуг на засадах внутрішньої академічної мобільності в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка здобувачам вищої освіти з території, на яких ведуться активні бойові дії» https://shorturl.at/lxyCI</p>
---	--

<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Програма розвиває перспективи стажування та участі в науково-дослідних проєктах та програмах академічної мобільності за кордоном.</p> <p>Відповідно до «Положення про програму обміну студентами на навчання на підставі міжнародних Угод про співпрацю» https://shorturl.at/CRT06 та «Положення про конкурсний відбір студентів на навчання за програмою обміну студентами на підставі міжнародних двосторонніх Угод про співпрацю Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/bsuDY</p> <p>Стратегія міжнародної діяльності університету на 2019–2025 рр. (https://cutt.ly/G2fNuPb) передбачає інтеграцію ЗВО в міжнародний освітній простір через участь НПП та здобувачів у міжнародних програмах академічної мобільності, стажуванні та підвищенні кваліфікації, а також участі в підготовці колективних та індивідуальних монографій, що публікуються за межами України, зокрема, публікації статей у виданнях БД Scopus та WoS. (http://surl.li/fjxcx). ЦДУ уклано 18 міжнародних договорів про розвиток співпраці в науково-освітній сфері, які уможливають перспективи інтернаціоналізації ОНП (http://surl.li/fjxgi).</p> <p>Функціює відділ міжнародних зв'язків (http://surl.li/fztsk), який забезпечує моніторинг, ознайомлення учасників освітнього процесу та підтримку міжнародних проєктів. Серед них – участь аспірантки Івашино О. в проєкті DILLUGIS (Digital Labs & Lectures for Ukrainian, German & International Students) для онлайн навчання за курсами Східно-Баварського університету Амберг-Вайден (http://surl.li/scklf).</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Прийом на навчання здійснюється відповідно до «Правил прийому на навчання до Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка».</p>

II. Перелік компонентів ОНП та їх логічна послідовність
2.1. Перелік компонент ОНП для денної та заочної форм навчання

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми (дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОНП			
Дисципліни загальнонаукової підготовки (ЗП.ОК) I курс			
ОК 1	Академічна англійська мова	5	Залік/Екзамен
ОК 2	Філософія та методологія науки	3	Залік/Екзамен
ОК 3	Методологія філологічних досліджень	3	Екзамен
ОК 4	Інформаційні технології в науці	3	Залік
	Загальний обсяг обов'язкових компонент	14	
Дисципліни професійної наукової підготовки (ПП.ОК) 2 курс			
ОК 5	Системологічна теорія літературного твору	4	Екзамен
ОК 6	Комунікативна лінгвістика	4	Екзамен
ОК 7	Методичні аспекти викладання української мови та літератури в закладах вищої освіти	3	Екзамен
	Загальний обсяг обов'язкових компонент	11	
Вибіркові освітні компоненти (ПП.ВК) 2 курс			
ВК 1	Дисципліна 1	3,5	Залік
ВК 2	Дисципліна 2	3,5	Залік
ВК 3	Дисципліна 3	3,5	Залік
	Загальний обсяг вибірових компонент	10,5	
	Всього теоретичного навчання	35,5	
Практична підготовка (ПП.ОК) 3 курс			
ОК 8	Аспірантська практика	4,5	Залік
	Загальний обсяг освітньо- наукової програми	40	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія

1 курс		2 курс		3 курс		4 курс	
1 семестр	2 семестр	3 семестр	4 семестр	5 семестр	6 семестр	7 семестр	8 семестр
Академічна англійська мова (5)		Системологічна теорія літературного твору (4)		Аспірантська практика (4,5)		Захист дисертації	
Філософія та методологія науки (3)		Комунікативна лінгвістика (4)					
Інформаційні технології в науці (3)		Методичні аспекти викладання української мови та літератури в закладах вищої освіти (3)					
Методологія філологічних досліджень (3)							

дисципліни загальнонаукової підготовки

дисципліни професійної наукової підготовки

дисципліни вільного вибору здобувача

Науково-дослідна робота за темою дисертації

1 курс	2 курс	3 курс	4 курс
<ul style="list-style-type: none"> • Затвердження теми та плану дисертації 	<ul style="list-style-type: none"> • Підготовка та здійснення практичних досліджень 	<ul style="list-style-type: none"> • Перегляд та допрацювання наукових знахідок 	<ul style="list-style-type: none"> • Завершення роботи над дисертацією
<ul style="list-style-type: none"> • Пошук та критична оцінка літератури 	<ul style="list-style-type: none"> • Підтвердження або перегляд гіпотези 	<ul style="list-style-type: none"> • Робота над публікаціями 	<ul style="list-style-type: none"> • Підготовка та представлення рукопису
<ul style="list-style-type: none"> • Формулювання завдань 	<ul style="list-style-type: none"> • Публікації в фахових виданнях з метою апробації дослідження 	<ul style="list-style-type: none"> • Виступи на конференціях 	<ul style="list-style-type: none"> • Подання дисертації до захисту
<ul style="list-style-type: none"> • Підбір оптимальної методології 	<ul style="list-style-type: none"> • Виступи на конференціях 	<ul style="list-style-type: none"> • Опрацювання результатів апробації досліджень у педагогічній практиці 	
<ul style="list-style-type: none"> • Обговорення первинних результатів роботи 		<ul style="list-style-type: none"> • Оформлення цілісної структури наукової роботи, визначення новизни дослідження 	

2.3. Опис програми

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання	Найменування навчальних дисциплін, практик
Обов'язкові компоненти ОП		
ІК, ЗК05, ЗК07, ЗК08, ФК5	ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11	Академічна англійська мова
ІК, ЗК01, ЗК02, ЗК04, ЗК09, ФК1, ФК5, ФК7, ФК9	ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН12	Філософія та методологія науки
ІК, ЗК01, ЗК02, ЗК04, ЗК05, ЗК06, ЗК07, ЗК08, ЗК09, ФК1, ФК9	ПРН1, ПРН2, ПРН4, ПРН5	Методологія філологічних досліджень
ІК, ЗК03, ЗК05, ЗК08	ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10	Інформаційні технології в науці
ІК, ЗК01, ЗК04, ЗК06, ФК1, ФК2, ФК5, ФК6, ФК7	ПРН1, ПРН5, ПРН10, ПРН11	Системологічна теорія літературного твору
ІК, ЗК01, ЗК04, ЗК06, ФК1, ФК3, ФК5, ФК6, ФК7	ПРН1, ПРН5, ПРН10, ПРН11	Комунікативна лінгвістика
ІК, ЗК03, ЗК07, ЗК09, ФК4, ФК8, ФК9	ПРН2, ПРН3, ПРН6, ПРН7, ПРН9, ПРН11, ПРН12	Методичні аспекти викладання української мови та літератури в закладах вищої освіти
Практична підготовка		
ІК, ЗК03, ФК4, ФК8, ФК9	ПРН3, ПРН7, ПРН9, ПРН11, ПРН12	Аспірантська практика

III. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Стан готовності дисертації аспіранта (ад'юнкта) до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників). Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом (ад'юнктом) його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи (п. 30 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, затверджений Постановою КМУ № 261 від 23.03.2016 в редакції Постанови КМУ № 283 від 03.04.2019).

Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти (наукової установи), яка утворюється МОН України з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації особи, яка здобуває ступінь доктора філософії, з метою присудження їй зазначеного ступеня в результаті успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та за результатами публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Документом, який засвідчує присудження ступеня доктора філософії, є диплом доктора філософії державного зразка, що видається закладом вищої освіти (науковою установою) після затвердження атестаційною колегією МОН України рішення ради (п.п. 6 п. 2, п. 3, п. 4 Постанови КМУ № 167 від 06.03.2019 «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії»).

**IV. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньо-наукової програми**

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК01		+	+		+	+		
ЗК02		+	+					
ЗК03				+			+	+
ЗК04		+	+		+	+		
ЗК05	+		+	+				
ЗК06			+		+	+		
ЗК07	+		+				+	
ЗК08	+		+	+				
ЗК09		+	+				+	
ФК1		+	+		+	+		
ФК2					+			
ФК3						+		
ФК4							+	+
ФК5	+	+			+	+		
ФК6					+	+		
ФК7		+			+	+		
ФК8			+				+	+
ФК9		+					+	+

**V. Матриця забезпечення програмних результатів навчання
відповідними компетентностями освітньо-наукової програми**

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8
ПРН1			+		+	+		
ПРН2		+	+				+	
ПРН3		+					+	+
ПРН4		+	+					
ПРН5		+	+		+	+		
ПРН6		+					+	
ПРН7				+			+	+
ПРН8	+			+				
ПРН9	+			+			+	+
ПРН10	+			+	+	+		
ПРН11	+				+	+	+	+
ПРН12		+					+	+

VI. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення аспірантом власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Наукова складова передбачає такі види діяльності:

- проведення наукового дослідження та оформлення дисертації;
- оприлюднення результатів наукового дослідження (опублікування наукових статей, участь у конференціях);
- атестація (публічний захист дисертації).

Науково-дослідна робота здобувача освітнього ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія виконується в межах теми дисертаційної роботи та є основним складником освітньо-наукової програми. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії навчається самостійно здійснювати науковий пошук, збирати та аналізувати джерельну базу дослідження, формулювати проблему роботи, обирати адекватні методи теоретичного та експериментального дослідження, проводити дослідницьку діяльність на всіх його етапах, обробляти дані та використовувати їх для перевірки основних гіпотез дисертації. Науково-дослідна робота виконується під керівництвом наукового керівника, який має право коригувати хід дослідження, несе відповідальність за підготовку здобувача ступеня доктора філософії, своєчасну реалізацію ним етапів дисертаційної роботи та її якість.

VII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Система внутрішнього забезпечення закладом вищої освіти якості вищої освіти складається з процедур і заходів, передбачених Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Положенням «Про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» (протокол № 4 від 26 вересня 2022 р., зі змінами від 28.11.2022, протокол №6), Положенням «Про академічну свободу та добросовісність у Центральноукраїнському державному університеті» (протокол вченої ради університету №2 від 30.09.2019 р.) зі змінами (протокол вченої ради університету №3 від 28.09.2020, протокол вченої ради університету №10 від 07.02.2022, протокол вченої ради університету №6 від 28.11.2022); Положенням «Про освітні програми в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» (протокол № 2 від 30 вересня 2019 р.) зі змінами (протокол № 4 від 26 вересня 2022 р., протокол №6 від 28.11.2022,); Положенням «Про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних

працівників у Центральноукраїнському державному університеті» (протокол вченої ради університету №2 від 30.09.2019 р.) зі змінами (протокол №6, від 28.11.2022); «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти у Центральноукраїнському державному університеті» (протокол вченої ради університету №10 від 08.02.2023 р.) тощо та передбачає:

- 1) визначення системи принципів і процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичний перегляд освітніх програм;
- 3) забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;
- 4) наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі для самостійної роботи здобувачів третього рівня вищої освіти за кожною освітньою програмою;
- 5) наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 6) забезпечення публічності інформації про освітні програми, освітні ступені та кваліфікації;
- 7) розбудова ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників закладу вищої освіти і здобувачів рівня доктора філософії;
- 8) забезпечення контролю за дотримання здобувачами ступеня доктора філософії принципів академічної доброчесності.

VIII. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-наукова програма

1. Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII «Про вищу освіту». URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII «Про освіту». URL:<https://www.osvita-konotop.gov.ua/zakon-ukra%D1%97ni-vid-05-09-2017-2145-viii-pro-osvitu.html>
3. Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page>.
4. Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах: постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 № 978 (востаннє оновлено постановою КМУ від 31.10.2018 № 901). URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/978-2001-%D0%BF>
5. Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 977, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 08 серпня 2019 р. за № 880/33851. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19>

6. Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах): постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261.

URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF>

7. Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (набрання чинності 19 квітня 2019 року). URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-п#Text>

8. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:<http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>

9. Національної рамки кваліфікацій (НРК) кваліфікаційного рівня (Постанова Кабінету міністрів України від 12.06.2019 р. № 509). URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>

10. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266.

URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>.

11. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187.

URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF>

12. Наказ МОН України від 13.10.2017 року № 1378 " Про затвердження деяких нормативно-правових актів з питань прийому на навчання до закладів вищої освіти " (з змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 409 від 23.04.2018)

13. Наказ МОН від 21.12.2017 р. № 1648 Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти

14. Лист МОН від 28.04.2017 р. № 1/9-239 Примірний ЗРАЗОК Освітньо-професійної програми

15. Наказ МОН України від 12.01.2017 року № 40 "Про затвердження Вимог до оформлення дисертації" зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019

16. Лист МОН України від 05 лютого 2016 року № 1/9-64 "Щодо використання у практичній роботі вищих навчальних закладів англomовного варіанту Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти"

17. Вимоги до оформлення дисертації (редакція від 12 липня 2019 року). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text> згідно з наказом МОН України від 12.01.2017 року № 40 "Про затвердження Вимог до оформлення дисертації" зі змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019.

18. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових

доповідях, статтях тощо) (Лист МОН України від 15 серпня 2018 року № 1/11-8681).URL:

https://drive.google.com/file/d/1Mh3V9aACddRxf9EoxWjnmwnympG3j_To/view

Корисні посилання:

19. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система. Довідник користувача / пер. з англ., за ред. Ю. М. Рашкевича та Ж. В. Таланової. – 2-ге вид. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 106 с.

20. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти (Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 29.03.2016 р., № 3).

21. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2017 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від «21» грудня 2017 р.№ 1648). [URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf)

22. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) //[URL:http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-andguidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf](http://ihed.org.ua/images/pdf/standards-andguidelines_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf).

23. Data for Sustainable Development Goals.ISCED-F (МСКО-Г) 2013 //[URL:http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-educationtraining-2013.pdf](http://www.uis.unesco.org/Education/Documents/isced-fields-of-educationtraining-2013.pdf).

TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму
підготовки здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня
спеціальності 035 «Філологія», галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка

Сучасний стан розвитку науково-освітньої сфери в Україні потребує ґрунтовної підготовки спеціалістів науково-освітньої галузі, в тому числі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Рецензована освітня-наукова програма направлена на поглиблення теоретичної та практичної підготовки фахівців спеціальності 035 «Філологія» у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка.

Робочою групою розробників програми було сконцентровано увагу на створенні умов для підготовки конкурентоспроможних, кваліфікованих та мобільних фахівців як на українському, так і на європейському ринках праці. Розроблена програма характеризується чіткою структурою, дотриманням системного підходу до узгодження її складових, логічною побудовою наукового та освітнього складників, акцентованістю на проведення фундаментальних досліджень у галузі літературознавства та мовознавства, із застосуванням найсучасніших інформаційних баз і наукових методів оцінки відповідних явищ і процесів, обґрунтованими формами і методами навчання, які допомагають всебічній підготовці здобувачів освіти, забезпечують поєднання практичної підготовки із потребами особистісного розвитку здобувачів освіти.

Розробники програми звернули увагу на набуття мовних компетентностей, загальнонаукової та професійної підготовки, на розвиток інтегральних, загальних, фахових компетентностей, дослідницького потенціалу, академічної культури здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, здатного розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології у процесі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності.

Державна атестація здобувачів освіти згідно програми здійснюється на підставі оцінювання рівня фахових компетентностей з використанням методики комплексної діагностики, враховуючи результати семестрової та підсумкової атестації аспіранта, за результатами виконання ним індивідуального плану, друкованого варіанту розділів дисертації, копії публікацій, сертифікатів та інших документів, що засвідчують наукову активність здобувача та безпосередньо у формі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Відзначимо, що рецензована програма забезпечує відповідність програмних результатів навчання й наукової підготовки здобувачів освіти запитам потенційних стейкхолдерів та конкурентоздатність фахівців університету.

Зазначимо, що рецензована нами освітньо-наукова програма третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 035 «Філологія», галузь знань 03 «Гуманітарні науки» є законодавчо унормованим та збалансованим у своєму

Вх. №85/04-01
19.03.24

складі документом, спрямованим на вирішення теоретичних і практичних завдань підготовки спеціалістів науково-освітньої галузі, в тому числі третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (докторів філософії) та рекомендується до реалізації в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка.

Рецензент,
кандидат філологічних наук,
заступник начальника управління освіти
Олександрійської міської ради
Кіровоградської області

Вікторія ЧЕРНЕЦЬКА

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму «Філологія (українська мова та література)»
підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня
за спеціальністю 035 «Філологія», галузі знань 03 «Гуманітарні науки»
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка протягом тривалого часу зберігає непохитну репутацію одного з наукових та культурних осередків гуманітарної просвіти нації. Завдяки врахуванню традицій минулого та інновацій сучасності заклад готує висококваліфіковані кадри з широкого спектру дисциплін. Гуманітарна освіта є одним з провідних напрямів роботи університету, що дає потужні результати, представлені працевлаштуванням випускників закладу численними інституціями всієї країни. Важливим вектором діяльності університету є підготовка спеціалістів, здатних провадити наукову та викладацьку діяльність в Україні та презентувати свої надбання за кордоном. Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня «Філологія (українська мова та література)» спеціальності 035 «Філологія» Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, укладена з урахуванням вимог чинного законодавства й нормативних документів Міністерства освіти та науки України, є одним зі значимих інструментів розвитку мовно-літературного ландшафту держави.

Програму представлено в чіткому та структурованому форматі, що уможливорює легке ознайомлення та зацікавлення абітурієнтами та стейкхолдерами. Варто відзначити лаконічність формулювання компетентностей та програмних результатів навчання, які сутнісно характеризують кінцеву мету роботи здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня в межах програми, а також окреслюють потенціал подальшого особистісного та професійного розвитку.

Обов'язковий освітній компонент вичерпно забезпечує формування зазначених компетентностей, а також ґрунтовну фахову підготовку мовознавців і літературознавців у теорії та на практиці. Лояльний підхід до вибору тематики наукових робіт забезпечує врахування інтересів здобувачів, а наявність

Вен 86/04-21
19.03.24

потужних наукових шкіл, які заснували та/або підтримують досвідчені науковці з викладацького колективу, створює міцний ґрунт для становлення нових поколінь дослідників-філологів.

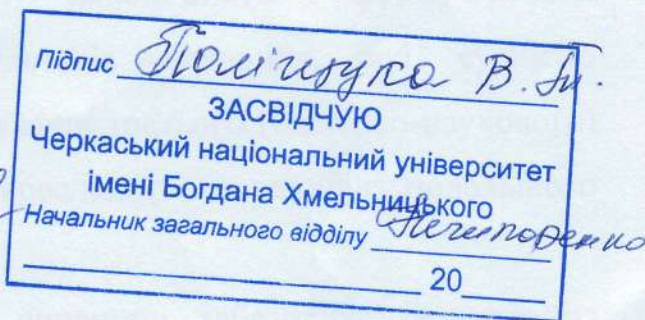
Окремо варто відзначити комплекс вибіркових дисциплін, які сприяють не лише розширенню наукового світогляду та відточенню професійних практичних навичок аспірантів, а й розвитку soft skills, плеканню дослідницького та громадянського потенціалу. Викладацький колектив відповідає ліцензійним вимогам, має вагомий авторитет у науковій спільноті, численні публікації, що відображають експертність в обраній сфері досліджень, а також активно залучає здобувачів до культурного життя громади.

Для вдосконалення рецензованої програми рекомендовано приділити більше уваги навчанню організаційної діяльності стосовно проведення наукових зібрань в межах навчального закладу, а також залученню аспірантів до обміну науковими здобутками на всеукраїнському та міжнародному рівні.

У висновку вважаємо за потрібне відзначити актуальність та доречність освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти підготовки докторів філософії «Філологія (українська мова та література)» за спеціальністю 035 «Філологія» у контексті сучасної гуманітарної освіти. Рецензована програма сприяє високоякісній підготовці наукових кадрів, здатних до втілення дослідницьких інтенцій обраного напрямку, а також викладання в освітніх установах згідно з національним курсом відновлення й розбудови держави. Програму рекомендовано до реалізації в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка.

Доктор філологічних наук, професор,
завідувач кафедрою української літератури
та компаративістики Черкаського
національного університету
імені Богдана Хмельницького

Володимир ПОЛІЩУК

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-наукову програму «Філологія (українська мова та література)»
підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня
за спеціальністю 035 «Філологія», галузі знань 03 «Гуманітарні науки»
Центральноукраїнського державного університету
імені Володимира Винниченка

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня «Філологія (українська мова та література)» Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка відповідає чинним вимогам законодавства та нормативним документам Міністерства освіти та науки України. Вона заслуговує на увагу, позаяк утілює державний курс на посилення культурного фронту й формування гуманітарних основ нації в контексті зміцнення національної ідентичності та євроінтеграції.

Програма пропонує чітко структуровану систему підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня у межах загальної організації науково-освітнього процесу в закладі вищої освіти. Зазначені в ній аспекти теоретичної, практичної та методичної підготовки фахівців сприяють формуванню ґрунтованої, високоінтелектуальної національно свідомої особистості, здатної до наукової та викладацької діяльності.

Реалізація цієї освітньо-наукової програми передбачає формування компетентностей різних рівнів, а також надає можливість здобувачам самостійно керувати навчальним процесом, обираючи індивідуальну траєкторію навчання, напрямок дослідження, вибіркові дисципліни. Це сприяє оптимізації освітнього процесу навчання та його гуманізації відповідно до європейських цінностей.

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка забезпечує відповідне освітнє середовище та матеріально-технічну базу для якісної підготовки здобувачів освіти. Викладання дисциплін з основного та вибіркового переліку забезпечують досвідчені викладачі, що створює палюче підґрунтя для формування нового покоління науковців.

Хоча програма має чіткі програмні результати навчання, їй бракує деякої акцентуації на сучасних напрямках філософії та гуманітарних наук. Відсутність

Вр. 187/04-21
Кг 22.03.2021

деяких курсів, зокрема, спрямованих на формування загальнокультурних компетентностей та ширшої ерудиції, може обмежити здобувачів у вивченні новітніх аспектів обраної галузі. З метою покращення програми, рекомендується збільшити кількість вибірових дисциплін та розширити їхній перелік з огляду на актуальні вимоги ринку праці.

Під час аналізу та рецензування з'ясовано, що освітньо-наукова програма третього (освітньо-наукового) рівня підготовки здобувачів філології відповідає вимогам законодавства та потребам сучасної наукової спільноти. Її втілення сприятиме підготовці висококваліфікованих наукових кадрів та задоволенню попиту на викладачів і науковців, що вільно володіють українською та англійською мовами, здатні до фахової презентації національних філологічних та педагогічних здобутків у світі. Рекомендовано до реалізації в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка.

Директор комунального закладу
«Кіровоградський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
імені Василя Сухомлинського»,
кандидат філологічних наук, доцент

Віталій ДМИТРУК

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-наукову програму «*Філологія (українська мова та література)*»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
зі спеціальності 035 *Філологія*
галузі знань 03 *Гуманітарні науки*

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка відомий ґрунтовною підготовкою наукових кадрів у галузі філології. Мовознавчі та літературознавчі доробки, оперті на головні тенденції наукової школи університету, посідають одне з провідних місць у сучасній українській науці. А тому розробку й реалізацію рецензованої програми забезпечує достатня кількість докторів філологічних наук, професорів, чиї праці засвідчують високий рівень науковості і слугують зразком такого типу досліджень.

Сучасна освітньо-наукова галузь, зокрема й філологічна, зазнає трансформації з огляду на ті перетворення, які визначають стан і перспективи розвитку освіти й науки в Україні, особливо щодо їх занурення в загальноєвропейський контекст. Тому сьогодні надзвичайної ваги набуває питання підготовки науковця з належними знаннями й відповідними навичками, що є необхідним для здійснення оригінального наукового дослідження з одночасною інтеграцією результатів цього дослідження у світовий науковий простір.

Уважаємо, що рецензована програма «*Філологія (українська мова та література)*» (гарант – доктор філологічних наук, професор С. П. Михида) відповідає таким сучасним освітньо-науковим запитам. Розробники чітко формулюють доцільну мету програми – «забезпечити підготовку докторів філософії за спеціальністю 035 *Філологія*, здатних розв'язувати комплексні проблеми, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження та здійснювати науково-педагогічну діяльність, спрямовану на підготовку кадрів вищої кваліфікації». Реалізація програми передбачає набуття здобувачем загальних і фахових компетентностей, які свідчать про актуальні знання з літературознавства й мовознавства, що вирізняються новим рівнем авторської

В. П. 88/04-21
В. П. 03.24/2

наукової парадигми.

Відзначаємо збалансованість структури навчальних дисциплін. Освітні компоненти загальної підготовки корелюють із дисциплінами професійної підготовки. У програмі наявні дисципліни, які особливо важливі на сучасному етапі розвитку української науки. Йдеться, зокрема, про «Академічну англійську мову», адже обмін досвідом з науковцями європейських країн, як і підготовка публікацій для видань, індексованих у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science, неможливі без достатнього рівня володіння англійською мовою. Так само заслуговує на увагу й доцільність внесення до програми таких освітніх компонентів, як «Інформаційні технології в науці» та «Основи теорії сучасної комунікації», які відповідають сучасним вимогам до успішної професійної діяльності.

Загалом структура освітніх компонентів корелює з визначеною метою програми, що забезпечить здобуття необхідних компетентностей і досягнення програмних результатів.

З урахуванням викладеного доходимо висновку, що рецензована програма «Філологія (українська мова та література)» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки повністю відповідає вимогам до такого типу освітньо-наукових програм, підтверджує орієнтованість на належний рівень підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти та може бути рекомендована для впровадження в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка.

Рецензент –

доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри української мови
Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка

Оксана КУШЛИК

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-наукову програму
«Філологія (українська мова та література)»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
зі спеціальності 035 Філологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки

Філологічна наукова школа в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка добре відома в українських мовознавчих і літературних колах, що свідчить про давні традиції потужної підготовки майбутніх науковців зі спеціальності.

Сучасні актуальні тенденції входження української освітньо-наукової галузі до європейського наукового простору ставлять і низку вимог, яким має відповідати та чи та програма підготовки сучасного дослідника. Потужний прогрес, який в останнє десятиліття спостережено в різних наукових галузях, позначається і на різних сферах людського життя. Тому потреба створення нових освітньо-наукових програм, що відповідають сучасним вимогам до підготовки фахівців, набуває нині особливої актуальності.

Рецензована програма *«Філологія (українська мова та література)»* (підготовки докторів філософії зі спеціальності 035 Філологія, у галузі знань 03 Гуманітарні науки) розроблена проектною групою кафедри української філології та журналістики Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка. Аналіз програми засвідчує наявність чіткої та доцільно визначеної загальної мети – «забезпечити підготовку докторів філософії за спеціальністю 035 Філологія, здатних розв'язувати комплексні проблеми, проводити оригінальні самостійні наукові дослідження та здійснювати науково-педагогічну діяльність, спрямовану на підготовку кадрів вищої кваліфікації».

Так само акцентуємо на чітко сформульованих програмних компетентностях, формування яких буде забезпечено засвоєнням передбачених програмою освітніх компонентів. Варто зауважити, що визначені програмою навчальні дисципліни свідчать про вдале поєднання

№ N 89/04-21
Вісн. 28.03.24р.

загальнотеоретичного й прикладного аспектів підготовки науковця.

Також відзначаємо увагу розробників до сучасних тенденцій в освітній та науковій галузях і як результат – унесення в програму освітніх компонентів, що формують комунікативні навички та навички роботи в галузі інформаційних технологій. Тобто передбачені фахові компетентності мають практичний характер і є особливо актуальними в професійній діяльності майбутніх фахівців.

Перелік визначених програмою освітніх компонентів відповідає меті, загальним та фаховим компетентностям. Усе це засвідчує, що аналізована програма укладена відповідно до потреб підготовки фахівців обраної галузі та забезпечить гідні перспективи для випускників.

Отже, можна стверджувати, що рецензована програма «Філологія (українська мова та література)» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія галузі знань 03 Гуманітарні науки повністю відповідає вимогам до освітньо-наукових програм та може бути рекомендована для реалізації в Центральноукраїнському університеті імені Володимира Винниченка.

Рецензент –

доктор філологічних наук, професор,

завідувач кафедри української мови

та лінгводидактики Волинського національного

університету імені Лесі Українки

Наталія КОСТУСЯК

